

ПРОЕКТ

«ЗЕЛЕНА АПТЕКА БАБУСИ МЕДУНКИ» (ЕКОЛОГО – ВАЛЕОЛОГІЧНИЙ) (для дітей старшого віку)

МЕТА: Розширити та закріпити знання дітей про лікарські рослини, їх цілющі властивості.

ЗАВДАННЯ ПРОЕКТУ:

- Навчити дітей розрізняти рослини за зовнішнім виглядом, за запахом, лікарськими властивостями.
- Ознайомити з тим, де ростуть, коли цвітуть, з правилами збору і сушіння лікарських рослин та їхнім зберіганням, правильним використанням.
- Дати знання дітям про отруйні рослини, значення їх у природі.
- Ознайомити дошкільнят з рослинами – символами.
- Формувати позитивний досвід взаємодії дитини з оточуючим світом, уміння і навички практичної екологічно орієнтованої діяльності.
- Формувати уявлення про найголовнішу цінність у житті людини – здоров'я, знання про першу допомогу хворому.
- Активізувати інтелектуально – пізнавальну діяльність у процесі виконання проекту.
- Підвищувати екологічну освіту батьків.
- Виховувати дієву любов до природи, вміння піклуватися про рослини.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЕКТУ

За технологією: маніпуляційний.

За домінуючим принципом: інформаційно – дослідницький.

За характером змісту: дитина і природа

За характером участі дитини в проекті: виконавчий

За характером контактів: здійснюється в середині однієї вікової групи

За кількістю учасників: колективний

За тривалістю: середньої тривалості.

АКТУАЛЬНІСТЬ

Природа – наша годувальниця. Природа – наше здоров'я. Необхідно навчати дитину бачити, відчувати і розуміти красу навколишнього світу, допомогти усвідомити значення природи для життя людей, а відтак – необхідність її оберігання. Звісно, що рослинний та тваринний світ нерозривно пов'язані один з одним, тому за допомогою рослин, які мають лікарські властивості, можна успішно лікувати захворювання людини. Про це знали ще у давнину і активно використовували трави.

Здавна людство намагалося розкрити цілющі таємниці природи. Тому необхідно дати початкові знання дошкільнятам, як раціонально і бережливо користуватися багатствами, які так щедро дарує нам природа. Діти повинні знати, як безпечно для себе використовувати багатства природи, щоб зберегти їх для майбутніх поколінь.

I. МОТИВАЦІЙНИЙ ЕТАП

ДЕНЬ 1

РАНОК. Ранковий збір.

ТЕМА: «ДОПОМОЖЕМО ХВОРИМ ЗВІРЯТАМ»

МЕТА: Виявити рівень знань вихованців на початок тематичного циклу по підтемах:

1. Для чого потрібні рослини?
2. Які рослини можуть лікувати?
3. Кому потрібні ліки?
4. Як лікуються тварини?

Розвивати пізнавальний інтерес, прагнення до активного пізнання природи, дитячу ініціативу при доборі завдань до цього тематичного циклу, створення «дерева цілей».

Викликати інтерес до вивчення цієї теми, бажання працювати разом над спільним проектом.

СЛОВНИК. виявити в активному словнику дітей наявність назв лікарських рослин.

МАТЕРІАЛ: малюнки із зображенням лікарських рослин, заготовлені збори рослин.

МЕТОДИ І ПРИЙОМИ: «сюрпризний момент» - прихід хворих звірят, які просять допомоги у вихованців (обговорення пропозицій щодо допомоги); бесіда, спостереження, дидактичні ігри «Збери букет», «Впізнай і назви», «Хто більше пригадає?», «Квітка яка?».

ОБГОВОРЕННЯ ТРЬОХ ПИТАНЬ:

1. Що ми знаємо?

- Люди давна лікувались рослинами.
- Назви деяких рослин.

2. Що ми хочемо дізнатися?

- Які саме рослини лікують?
- Коли рослини можуть принести шкоду?
- Як рослини застосовувати, де брати?
- Де і коли збирати рослини?
- Як заготовляти та зберігати?
- Як користувались рослинами наші пращури?
- Як лікуються тварини в дикій природі?

- Походження назв рослин.

3. Що треба зробити, щоб це дізнатися?

- Спитати у дорослих.
- Сходити до аптеки. Поспілкуватися із провізором.
- Читання художньої літератури.
- Переглянути журнали, книжки по темі.
- Прослухати розповіді дітей з власного досвіду.
- З батьками подивитись в Інтернеті.
- Провести досліди з рослинами.
- Провести спостереження.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ: за кімнатними рослинами (каланхоє, плющ, сансев'єра,

алоє, герань), рослинами на фітогороді, клумбі, деревами на території ДНЗ з метою аналізу стану, яка рослина якої допомоги потребує.

Закріпити уявлення про функції кореня, потребу у ґрунті.

Викликати бажання дізнатися більше про рослини, про їх лікарські властивості, розкрити цілющі таємниці природи.

ПРАЦЯ. Догляд за кімнатними рослинами. Виховувати турботливе ставлення до рослин.

ЗАУЧУВАННЯ ПРИСЛІВ'ІВ: «В здоровому тілі – здоровий дух», «Найбільше багатство – здоров'я». Пояснити дітям зміст прислів'їв, розвивати пам'ять.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА. Подумати разом з дітьми, в яких сюжетно-рольових іграх можемо застосувати і використовувати знання, набуті під час вивчення цього циклу.

Бесіда до **С/РОЛЬОВИХ ІГОР:** «АПТЕКА», «ЛІКАРНЯ», «ПОЛІКЛІНІКА», «ВЕТЕРИНАРНА ЛІКАРНЯ», «СІМ'Я».

З'ясувати, чи вміють діти будувати сюжетну лінію, наслідувати рольову поведінку дорослих, використовувати предмети - замінники, домовлятися про ролі.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ. Дібрати необхідний матеріал, підготувати робоче місце до художньої праці. Домовитися, хто що буде робити.

ХУДОЖНЯ ПРАЦЯ.

Тема: «ВИГОТОВЛЕННЯ «ДЕРЕВА ЦІЛЕЙ» (у вигляді галявини з квітами, або кетягу калини, на яких позначені пропозиції)».

МЕТА: Підвести дітей до необхідності записати всі пропозиції дітей щодо реалізації проекту «Зелена аптека бабусі Медуниці».

Вправляти у вмінні домовлятися при вирішенні важливих питань та розподілу обов'язків.

Удосконалювати вміння дітей працювати з шаблонами та вирізати картинки, наклеювати їх.

Розвивати дрібну моторику рук.

Виховувати бажання працювати колективно.

РОБОТА З БАТЬКАМИ. Запропонувати поспілкуватись зі старшим поколінням про заготівлю лікарських рослин, взяти рецепти народного лікування.

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЕТАП

ДЕНЬ 2

РАНОК. Ранковий збір.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за клумбою. Знайти рослини, які лікують (нагідки, чорнобривці, барвінок).

Закріпити назви і те, що вони не тільки прикрашають, але ще і лікують. З їх квітів заварюють чай, який корисний при простудних захворюваннях і при захворюваннях нирок.

ПРАЦЯ. Зібрати насіння для висаджування на наступний рік. Виховувати працелюбність.

Д/ГРА «СКЛАДИ ОПИСОВУ ЗАГАДКУ». Удосконалювати вміння дітей складати описові розповіді. Закріпити знання назв, особливості зовнішнього вигляду рослин.

ЗАНЯТТЯ. КОМПЛЕКСНЕ. (Дитина в природному довкіллі (екологічне виховання). Валеологія.)

ТЕМА: «РОСЛИНИ, ЯКІ ЛІКУЮТЬ»

ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ: Познайомити дітей з лікарськими рослинами, зокрема: ромашкою, поповником, м'ятою, чебрецем, подорожником, валеріаною, тисячолісником, звіробоем.

Розширити знання дітей про лікарські рослини, про їх цілющі властивості, місце зростання.

Ознайомити з правилами заготівлі: де, коли і як можна збирати.

Закріпити назви лікарських рослин, вміння розрізняти за зовнішнім виглядом, запахом.

Формувати уявлення про найголовнішу цінність у житті людини – здоров'я.

Викликати зацікавленість щодо зазначеної теми, бажання турбуватися про своє здоров'я, здоров'я близьких.

Виховувати повагу до рослин, бережливе відношення.

Д/ГРА «ВДЯГНИ ЛЯЛЬКУ ВІДПОВІДНО ПОГОДІ». Вчити підбирати комфортний одяг для прогулянок, вчити визначати особливості погоди.

ПРОГУЛЯНКА.

ПІЗНАВАЛЬНА ЕКСКУРСІЯ «ВІКНО В ПРИРОДУ».

МЕТА: Навчити дітей бачити навколо красу природи, милуватися та цінувати її.

В найближчому оточенні впізнавати лікарські рослини, називати їх. Спонукаати дітей до активного пізнання таємниць природи. Виховувати культуру екологічно-доцільної поведінки.

Р/ГРА «ЩО ДЕ РОСТЕ?». Закріпити вміння дітей розпізнавати рослини за місцем їх існування, за основними особливостями; використовувати узагальнюючі слова, вміння порівнювати, визначати спільне та відмінне; розвивати мовлення, спостережливість.

Д/ГРА «ВІДГАДАЙ, ЩО ЗАДУМАЛИ». Формувати просторову уяву на основі особливостей будови та способу життя рослин.

ПРАЦЯ. Полити фітогород. Виховувати турботливість, відповідальність.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА «СІМ Я»: Розігрування ситуації «Хворий вдома». Вчити знаходити вихід у незвичайних ситуаціях, способи надання допомоги тим, хто її потребує. Розширити знання дітей про дії в незвичайних ситуаціях, вміння надати допомогу до приїзду лікаря. Ознайомити зі способами надання першої допомоги.

ГОДИНА ОПОВІДАЧА. Читання казки «УМІЙ ПОЧЕКАТИ». Уточнити знання

про причини захворювання і способи лікування.

СХД. Співання пісні «ЗАБОЛЕЛА БАБУШКА».

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ: «ЯК РОСТЕ КАЛИНА». Корисні властивості, як калина може допомогти людині, тварині. На що схожі ягідки?

РОБОТА З БАТЬКАМИ. Бесіда про відповідний одяг дітей, як засіб запобігання

простудних захворювань – уникнення перегріву.

ДЕНЬ 3

РАНОК. Ранковий збір.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за українським віночком. Закріпити рослини-символи, їх призначення, особливості, лікарські властивості. Заучування віршів про квіти, які є в віночку.

Д/ГРА «СКЛАДИ ВІНОЧОК». Закріпити уявлення дітей про українські символи, значення кожної рослини у вінку, їх лікувальні властивості.

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Ознайомити з легендами про деякі лікарські квіти.

Д/ГРА «КОТИКИ». Закріпити знання про квіткові рослини своєї місцевості (за знаками квітки назвати рослину).

ЗАНЯТТЯ. КОМПЛЕКСНЕ. (Дитина в природному доквіллі. Дитина в соціумі (народознавство). Малювання.)

ТЕМА: «БЕЗ ВЕРБИ ТА КАЛИНИ НЕМА УКРАЇНИ»

ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ: Ознайомити дітей з народною символікою: з вербою і калиною, значенням їх для українців, їх лікувальними властивостями.

Закріпити уявлення про український віночок, де кожна квітка – лікар і оберэг.

Уточнити знання дітей про їх лікувальні властивості, використання в народній медицині.

Поповнити словник прикметниками.

Закріпити вміння зображувати кетяг калини нетрадиційним способом (пальчиком).

Виховувати інтерес і повагу до національних традицій, любов до рідної землі.

ЦІЛЬОВА ПРОГУЛЯНКА «ТАЄМНИЦЯ БЕРЕЗКИ».

МЕТА: Розвивати здатність до уважного спостереження. Пробуджувати прагнення дітей до власних природоохоронних дій. Познайомити, як лікують дерева.

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Читання оповідання СОРУХА «БЕРЕЗОВІ СЛЬОЗИ».

МЕТА: Ознайомити з особливостями дерева, його лікувальними властивостями, дати поняття про те, чому називають деревом чотирьох справ (світ осіяти, крик втихомирювати, хворих зцілювати, дотримуватись чистоти)?

ЧИТАННЯ вірша «БЕРІЗКА». Вчити розуміти вірш, виховувати любов до поетичного слова.

Р/ГРА «ЧИЙ НАЙКРАЩІЙ ВІНОК?» (народна). Ознайомити дітей з правилами гри, та відповідними до слів рухами.

ПРАЦЯ. Визначити, яка рослина якої допомоги потребує (на території ДНЗ).

II ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА «СІМ'Я» - розігрування ситуації «ВІЗИТ ЛІКАРЯ». Розширити уявлення дітей про необхідність виконувати всі поради лікаря, які бувають ліки.

ЧИТАННЯ вірша В. БИЧКО «ПО ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ». Закріпити назви лісових лікарських рослин.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ. Розгляд та читання дитячих енциклопедій. Закріпити уявлення про розмаїття лікарських рослин.

ДЕНЬ 4

РАНОК. Ранковий збір.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ДЕРЕВАМИ. Порівняти вербу, березу, липу. Закріпити назви дерев, вміння розпізнавати за корою, листям, гілками. Ознайомити з походженням назв.

Р/ГРА «ЧИЙ НАЙКРАЩІЙ ВІНОК?». Закріпити ритмічний рух по колу, відповідно до слів.

Д/ГРА «З ЯКОЇ ГІЛОЧКИ ЦІ ДІТОЧКИ?». Вчити впізнавати рослини за їх плодами.

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Бесіда «НЕБЕЗПЕКА ДОМА ТА НА ВУЛИЦІ». Дати уявлення про шкоду, яку можуть завдати рослини людині.

ЗАНЯТТЯ. КОМПЛЕКСНЕ. (Дитина в світі природи (екологія). Валеологія)

ТЕМА «ОТРУЙНІ РОСЛИНИ»

П/З Збагачувати знання дітей про отруйні рослини, про їх характерні особливості, значення в природі, про те, що рослини можуть бути водночас і лікарськими, і отруйними, в залежності від їх використання.

Ознайомити з новою отруйною рослиною – бересклетом бородавчатим.

Закріпити вміння вирішувати проблемні ситуації, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки в природі.

Розвивати логічне мислення, увагу.

Формувати уявлення про небезпеку при зустрічі з отруйними рослинами, засоби для запобігання небезпеки.

Розвивати пізнавальні процеси, інтерес до природи.

Виховувати гуманні почуття до рослинного світу.

ПРОГУЛЯНКА.

ЕКСКУРСІЯ «СПІЛКУВАННЯ З ЛІКАРСЬКИМИ РОСЛИНАМИ»

МЕТА: Навчити дітей форм спілкування з живою природою, дякувати за подаровану силу, енергію, здоров'я.

Запропонувати визначити, як рослини можуть допомогти людині, як допомагають тваринам.

Закріпити уявлення про те, де можна заготовляти лікарські рослини, щоб не завдати шкоди здоров'ю, і чому.

Формувати розуміння єдності природи, того, яку роль у житті людини і тварин відіграють рослини.

Д/ГРА «ОТРУЙНА ЧИ НІ». Закріпити вміння розпізнавати отруйні рослини.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ. Прополоти фітогород. Виховувати працелюбність, вміння працювати в колективі.

Р/ГРА «ПОСАДИ РОСЛИНУ». Закріпити знання про умови життя рослин, вміння правильно вибрати місце зростання для конкретної рослини.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА «АПТЕКА». Ознайомити з асортиментом лікарських засобів, способом їх зберігання, використання.

НАСТІЛЬНО- ДРУКОВАНА ГРА «ГРИБИ». Закріпити уявлення про їстівні та отруйні гриби, їх схожість і відмінність.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за подорожником і чистотілом. Розширити уявлення про лікарські рослини поряд з нами.

Запропонувати помастити подряпини.

Познайомити з тим, як і коли можна використовувати їх. Нагадати, що чистотіл має отруйні властивості, тому не можна торкатись губ, очей, носа, після того, як потримати рослину в руці, треба обов'язково помити руки.

ЧИТАННЯ казки Бойко «ЗЕЛЕНА АПТЕКА». Уточнити способи використання лікарських рослин при різних захворюваннях.

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Ознайомити з легендами та походженням назв рослин (*подорожник, шипшина, безсмертник*).

ДЕНЬ 5

РАНОК. Ранковий збір.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за кімнатними рослинами: плющем, алое, каланхое, геранню. Розглянути рослини, порівняти особливості зовнішнього вигляду.

Дати уявлення про лікарські властивості кожної.

Пояснити, як використовувати при подряпинах, нежиті.

ПРАЦЯ. «Квіткова лазня»: миття листя кімнатних квітів. Продовжувати вчити доглядати за кімнатними рослинами (*вибір способу в залежності від форми та розміру листя*).

Д/ГРА «ЧОГО НЕ СТАЛО?». Закріпити назви кімнатних рослин. Вчити вживати назви в різних відмінках.

Р/ГРА «БУДЬ УВАЖНИМ». Закріпити знання про умови життя рослин, вміння правильно визначати умови росту даної рослини.

ЗАНЯТТЯ. КОМПЛЕКСНЕ. (Дитина в світі природи. Дитина в соціумі (ОБЖД). Мовленнєве спілкування).

ТЕМА: «АПТЕКА НА ГОРОДІ ТА ПІДВІКОННІ»

П/З: Ознайомити дітей із засобами лікування кімнатними та овочевими рослинами. Дати знання про цілющі властивості алое, каланхое, плюща, герані, сансев'єри.

Закріпити уявлення про виготовлення ліків з овочів (*інгаляції, компреси тощо*). Уточнити знання про догляд за кімнатними рослинами.

Розвивати мовлення, спостережливість, мислення.

Формувати вміння працювати в колективі, розподіляти обов'язки.

Виховувати інтерес до рослин.

ПРОГУЛЯНКА.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за городом. Закріпити вміння розпізнавати рослини за листям, плодами, розпізнавати їх ступінь стиглості. Уточнити умови догляду городніх рослин.

ПРАЦЯ. Прополоти город, полити. Виховувати працелюбність, бажання працювати на городі.

Драматизація вірша «ХОДИТЬ ГАРБУЗ ПО ГОРОДУ». Розвивати інтонаційну виразність, творчість.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА «СІМ Я». Закріпити знання про використання лікувальних властивостей овочів та кімнатних рослин.

ГОДИНА ОПОВІДАЧА. Читання твору «СУПЕРЕЧКА ОВОЧІВ». Поглиблювати знання дітей про значення овочів в нашому житті. Поміркувати: персонажами яких овочів ми можемо доповнити інсценівку, щоб було цікавіше і щоб залучити якомога більшу кількість дітей.

ПРАЦЯ. Виготовлення наголовників для інсценівки «Суперечка овочів». Виховувати інтерес до праці.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за овочами на городі. Закріпити уявлення про лікувальні властивості.

Д/ГРА «ВПІЗНАЙ ЗА ОПИСОМ». Закріпити вміння за загадкою-описом впізнавати знайомі овочі.

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Ознайомити з походженням назв овочів.

Р/ГРА «ГОРОД ТА ГОРОБЦІ». Розвивати швидкість бігу, орієнтування в просторі.

СХД. Малювання овоча, який придумав сам. Розвивати творчість, фантазію.

СКЛАДАННЯ творчої розповіді про свій фантастичний овоч. Розвивати мову, яву, фантазію.

РОБОТА З БАТЬКАМИ. Консультація «Наше кольорове меню». Ознайомити з інформацією про використання овочів в кулінарії та як лікувальні засоби.

ДЕНЬ 6

РАНОК, Ранковий збір.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ. Розгляд альбому «Лікарські рослини».

Закріпити уявлення про розмаїття лікарських рослин.

Д/ГРА «РІЗНОКОЛЬОРОВІ ЛІКИ». Закріпити знання ягід, їх заготівлю, зберігання та вживання для зміцнення здоров'я.

ЗАНЯТТЯ. КОМПЛЕКСНЕ (Дитина в природному довкіллі. Дитина в соціумі (ОБЖД). Розвиток мовлення. Аплікація)

ТЕМА: «КРАЇНА ВІТАМІНІЯ»

П/З: Ознайомити дітей з тим, що рослини можуть не тільки лікувати, а і зміцнювати організм, допомагати запобігати захворюванню.

Дати поняття про вітаміни, які містяться в рослинах, їх значення, способи вживання і дію на організм.

Закріпити уявлення про здоровий спосіб життя, про те, що всі можуть і повинні зміцнювати своє здоров'я.

Формувати уявлення про виготовлення та вживання вітамінних салатів, чаїв.

Уточнити знання про способи заготівлі на зиму вітамінів.

Вправляти у словотворенні слів за допомогою суфіксів (*морква – морквяний*).

Познайомити з аплікацією: способом паперової мозаїки, користуванням шаблонами, вмінням заповнювати обмежені площини.

Розвивати дрібну моторику пальців рук, зв'язне мовлення, мислення, пам'ять, інтонаційну виразність

Виховувати інтерес до рослинного світу, бажання берегти своє здоров'я.

ПРОГУЛЯНКА

ДОСЛІД–СПОСТЕРЕЖЕННЯ за кропивою. Ознайомити з лікувальними властивостями, способами використання.

- Чому кропива жалить?
- Чому кажуть, що кропива корисна?
- Чому називають санітаром ґрунту?

ПРАЦЯ. Заготовити кропиви для живого куточку для додавання в корм тваринам взимку. Виховувати турботу про тварин.

Р/ГРА «ХТО ТУТ ЖИВЕ?» (з м'ячем). Закріпити поняття про умови та середовище існування рослин.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за овочами з метою порівняння (*аналіз, синтез*).

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ. Виготовлення коробок для пакування лікарських рослин.

РОБОТА З БАТЬКАМИ. Запропонувати принести невелику кількість заготовленої лікарської рослини та відшукати разом з дітьми цікаву інформацію про народну медицину.

III. РЕПРОДУКТИВНИЙ ЕТАП

ДЕНЬ 7

РАНОК. Ранковий збір.

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ. «ЧИ Є В ОВОЧАХ СІК?».

Запропонувати дітям визначити, чи є в твердих овочах сік і як його самим отримати.

ВИСНОВОК. В усіх овочах є корисний сік.

Д/ГРА «ВПІЗНАЙ ЗА СМАКОМ». Закріпити уявлення про овочі, вчити розпізнавати за смаковими якостями.

Р/ГРА «ХОДИТЬ ГАРБУЗ ПО ГОРОДУ». Продовжувати удосконалювати інтонаційну виразність.

ПРАЦЯ. Виготовлення вітамінних чаїв. Виховувати уважність, відповідальність, ініціативність.

ЗАНЯТТЯ . ІНТЕГРОВАНЕ. (Дитина в природному доквіллі. Логіко-математичний розвиток. Дитина в соціумі. Малювання. Розвиток мовлення).

ТЕМА: «АПТЕКА «ЗЕЛЕНА ПЛАНЕТА»

П/З: Уточнити та закріпити уявлення дітей про лікарські рослини, про те, які рослини можна використовувати для виготовлення напоїв для частого вживання, незалежно від стану здоров'я.

Ознайомити з роботою провізора, з відповідальністю у роботі.

Вчити виготовляти етикетки, підбирати розмір, користуватись умовними позначками.

Формувати правила поведінки в суспільному місці.

Закріпити вміння вимірювати об'єм сипких матеріалів умовною міркою, відмірювати рідину піпеткою, порівнювати числа, встановлювати рівності та нерівності, вміння малювати кольоровими олівцями.

Розвивати зв'язне мовлення, вміння будувати речення різної конструкції, творчу уяву, пам'ять, мислення, дрібну моторику пальців рук.

Виховувати любов, інтерес до природи.

ПРОГУЛЯНКА.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за ягодами шипшини, калини, горобини.

Закріпити уявлення про зміцнювальні властивості, використання як вітамінного засобу.

ПРАЦЯ. Виготовлення намиста з горобини. Виховувати акуратність, бажання працювати.

Р/ГРА «ПОСАДИ РОСЛИНУ». Закріпити знання про умови життя рослин, правильний вибір місця зростання для конкретної рослини.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

СПОСТЕРЕЖЕННЯ. Розгляд зборів лікарських рослин, які частини заготовлюються, в якому виді. Виховувати спостережливість, увагу, цікавість.

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. БЕСІДА «Заготівля лікарських рослин та їх зберігання». Закріпити уявлення про способами заготівлі лікарських рослин, їх зберігання.

Д/ГРА «БАБУСИНА СКРИНЯ». Вчити розпізнавати лікарські рослини за запахом, зовнішнім виглядом.

С/РОЛЬОВА ГРА «СІМ Я» + «АПТЕКА».

Розширити знання дітей про лікування, приготування настоїв, відварів.

Вправляти у вмінні поєднувати сюжетні лінії. Виховувати бажання піклуватися про членів родини.

РОБОТА З БАТЬКАМИ. Бесіда про використання фіточаїв вдома. Обмін рецептами чаїв.

Консультація «Коли, як і де можна заготовляти лікарські рослини».

IV. УЗАГАЛЬНЮЮЧИЙ ЕТАП

ДЕНЬ 8

РАНОК. Ранковий збір.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за рослинами. Підвести до розуміння взаємозв'язків у природі рослин, тварин, людини.

- Що стане, коли зникнуть?

- Кому потрібні, для чого?

Д/ГРА «ЕКОЛОГІЧНІ ЛАНЦЮЖКИ». Закріпити уявлення про взаємозв'язки у природі.

ЗАНЯТТЯ. ІНТЕГРОВАНЕ (Дитина в світі природи (екологія). Дитина в соціумі. Розвиток мовлення).

ТЕМА: «ЦІЛЮЩІ СКАРБИ РІДНОЇ ЗЕМЛІ»

П/З: Узагальнити і систематизувати уявлення дітей про рослинний світ нашої місцевості.

Розкрити зв'язок людини з пращурами і прийдешніми поколіннями за допомогою звичаїв, традицій та обрядів нашого народу.

Розширити знання дітей про лікарські рослини, їх використання.

Закріпити уявлення про елементи народної медицини, показати відображення теми в легендах, загадках, прислів'ях.

Виховувати бережливе ставлення до природних багатств.

ПРОГУЛЯНКА.

ДОСЛІДНИЦЬКА – ПОШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ. «СТЕЖКА ДОПОМОГИ» - визначення об'єкту допомоги. Вчити розуміти наслідки втручання людини в природне середовище.

ПРАЦЯ «ХТО КЛИЧЕ НА ДОПОМОГУ?». викликати бажання дітей до самостійної діяльності із захисту природи. (Як допомогти зламаний гілочці).

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Нагадати, що наше оточення не є невразливим, і людина може завдати йому шкоди навіть своєю байдужістю.

Д/ГРА «ПІДБЕЖИ ДО РОСЛИНИ, ЯКУ НАЗВУ». - закріпити вміння розпізнавати лікарські рослини, називати їх.

МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ «РОСЛИНА ЯКА?» (*підбір прикметників*).

II ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА «ПОЛКЛІНКА».

Вчити діяти в екстремальних ситуаціях, знаходити вихід, вміння надати елементарну допомогу, співчувати іншому.

ЧИТАННЯ вірша Крилова «ЯК ЛІКУВАЛИ ПІВНИКА». Виховувати турботу та співчуття до хворого товариша.

РОБОТА З БАТЬКАМИ. Запропонувати принести поробки з овочів, виготовлені разом з дітьми для виставки.

Ознайомити з папкою - пересувкою: «Лікарські рослини».

V. ТВОРЧИЙ ЕТАП

ДЕНЬ 9

РАНОК. Ранковий збір.

ПРАЦЯ. Розставити принесені поробки, оформити виставку.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ. Розглянути поробки. Схвалити творчий задум.

Д/ГРА «ДОВІДКОВЕ БЮРО» . Закріпити знання дітей про те, яку хворобу чим лікують.

МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ. Д/І ГРИ «УТВОРИ НОВЕ СЛОВО», «ДОБЕРИ РИМУ». Розвивати мову, пам'ять, уяву.

ЗАНЯТТЯ – ПОДОРОЖ «ДОПОМОЖЕМО ЛІКАРЮ АЙБОЛИТУ» (Дитина в світі природи. Розвиток мовлення. Логіко-математичний розвиток. Дитина в соціумі (ОБЖД).

П/З Допомогти дітям в ігровій формі використати свої знання з теми «Лікарські рослини».

Дати можливість самостійно приймати рішення щодо використання лікарських засобів.

Вчити чуйно відноситись до чужого болю, знаходити вихід із проблемних ситуацій.

Повторити порядковий рахунок, орієнтацію в просторі, вміння користуватись планом.

Закріпити вміння вирішувати протиріччя, вимірювати умовною міркою сипкі речовини (*подрібнені сухі рослини*).

Формувати вміння утворювати присвійні прикметники.

Розвивати діалогічне мовлення, пам'ять, уяву.

Виховувати вміння працювати разом, доброзичливі відносини до оточуючих.

ПРОГУЛЯНКА.

ЦІЛЬОВА ПРОГУЛЯНКА «ДІАЛОГ З РОСЛИНАМИ». Продовжувати вчити перевтілюватись в будь-який об'єкт, діяти від його імені, використовуючи метод емпатії.

- Як спілкуватись можна з рослинами?

- Про що хочуть нам сказати? - Про що мріють?

- Якби я був...

МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ: створити ланцюжок слів «ХТО З КИМ ДРУЖИТЬ?». Розвивати уяву, пам'ять.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА «ПОЛІКЛІНІКА». Запропонувати практично використати свої знання в ігровій формі.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за прогулянкою сусідньої групи. Визначити, коли прогулянка стає небезпечною, як запобігти травматизму.

РОБОТА З БАТЬКАМИ. 1. Запропонувати відвідати виставку «Природа і фантазія».

2. Підбити результати конкурсу поробок і нагородити переможців у присутності дітей.

VI. РЕФЛЕКТИВНО – ОЦІНЮВАЛЬНИЙ ЕТАП

ДЕНЬ 10

ТЕМА: «ПОДОРОЖ У ЗВОРОТНЬОМУ ЧАСІ»

МЕТА: Запропонувати дітям здійснити подорож у зворотному часі по тематичному циклу.

Активізувати пам'ять дітей, допомогти проаналізувати період від початку до кінця пройдені теми, кожній дитині дати можливість самостійно оцінити свою участь у спільній справі, проаналізувати успіхи та невдачі, їх причини.

Відзначити, що нового дізнались за цей час.

Продовжувати формувати навички діалогічного та монологічного мовлення, вміння вести бесіду.

Закріпити й активізувати словник дітей словами-назвами лікарських рослин.

Розвивати увагу, пам'ять, мислення.

Виховувати вміння дітей відзначати не лише свої досягнення, а й радіти успіхам інших.

МАТЕРІАЛИ. Роботи дітей з малювання, поробки з овочів.

МЕТОДИ Й ПРИЙОМИ. Подорож у зворотному часі, під час якої пригадати:

- З чого все починалося?
- Які завдання поставили?
- Яке придумали «дерево цілей»?
- Що нового і цікавого дізналися?
- Що кому найбільш сподобалося?

Оцінка дітьми своєї діяльності.

Висновки вихователя.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ. Під час спостережень на протязі дня пригадати з дітьми, за чим ми спостерігали протягом даного тематичного циклу. За чим би ще хотіли поспостерігати.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ. Прибирання в центрах дитячої творчості.

РОБОТА З БАТЬКАМИ. Висловлювання подяки, вручення нагород за допомогу.

ПАВУТИНКА

ЦЕНТР ПРИРОДИ

I ЗАНЯТТЯ

1. «Рослини, які лікують»
2. «Без верби та калини нема України»
3. «Отруйні рослини»
4. «Аптека на городі та підвіконні»
5. «Країна Вітамінія»
6. «Цілющі скарби рідної землі»
7. «Аптека «Зелена планета»»
8. «Допоможемо Лікарю Айболиту»

II СПОСТЕРЕЖЕННЯ, ЕКСКУРСІЇ за кімнатними лікарськими рослинами, рослинами на території ДНЗ, парку, найближчого оточення, які лікують.

III ДОСЛІДИ. З цибулею, часником, кропивою, овочами, трав'яними чаями.

ЦЕНТР МОВЛЕННЯ

1. Складання описових та сюжетних розповідей.
2. Заучування віршів, чистомовок, прислів'їв про лікарських рослин.
3. Підбір прикметників та дієслів до іменників.
4. Бесіди.
5. Узагальнюючі слова
6. Інтонаційна виразність
7. Спонукати до пояснення своєї точки зору
8. Походження назв рослин

ЦЕНТР МАТЕМАТИКИ

1. Лічба предметів, позначення кількості предметів відповідними цифрами.
2. Порівняння двох множин за кількістю предметів, утворення рівності з нерівності.
3. Порівняння предметів за величиною, формою, кольором.
4. Вимірювання умовною міркою об'єму сипучих речовин.
5. Користування планом - схемою

ЦЕНТР МИСТЕЦТВА

1. Аплікація «Паперова мозаїка»»
2. Малювання етикетки до упаковки лікарських рослин.
3. Інценівка «Сперечались овочі»

4. Розучування пісень

ЦЕНТР КНИГИ

1. Вірші про квіти - символи
2. Вірш В.Бичко «По лікарські рослини»
3. Казка Г.Бойко «Зелена аптека»
4. Казка В.Паронова «Сперечались овочі»
5. Легенди про лікарські рослини
6. Казка Ушинського «Умій почекати»
7. Казка Крилова «Як лікували Півника»
8. Вірш «Цілющі скарби Землі»
9. Вірш «Берізка»

ЦЕНТР РУХУ

- * Р/ ІГРИ
1. «Чий найкращій вінок?»
 2. «Посади рослину»
 3. «Горобці на городі»
 4. «Що де росте?»
 5. «Хто тут живе?»
 6. «Будь уважний»
 7. «Підбіжи до лікарської рослини, яку я назву»
 8. «Ходить гарбуз по городу»

* Ф/ХВИЛИНКИ

- * ГРА –МЕДИТАЦІЯ «Я – квітка»

ЦЕНТР ГРИ

С/РОЛЬОВА ГРА «Сім я», «Аптека», «Поліклініка», «Ветеринарна лікарня», «Провізор»,

Д/ІГРИ: «Що зайве?», «Склади описову загадку», «Вдягни ляльку відповідно погоді», «Збери букет», «Хто більше пригадає», «Впізнай і назви», «Склади віночок», «З якої гілочки ці діточки?», «Відгадай, що задумали?», «Впізнай за смаком», «Бабусина скриня», «Екологічні ланцюжки», «Довідкове бюро», «Отруйна я чи ні», «Веселий зоопарк», «Чого не стало?»

ЦЕНТР ПРАЦІ

- ХУДОЖНЯ ПРАЦЯ. Виготовлення дерева цілей
- Догляд за кімнатними рослинами
- Праця на клумбі, збір насіння квітів
- Праця на городі, фітогороді
- Підготування атрибутів до С/Р ІГОР, до інсценівки.
- Виготовлення коробок для пакування лікарських рослин
- Допомога тим, хто її потребує (рослини).

РОСЛИНИ, ЯКІ ЛІКУЮТЬ

	ПРОГРАМОВИЙ ЗМІСТ. Познайти дітей з лікарськими рослинами, зокрема: ромашкою, поповником, м'ятаю, чебрецем, подорожником, валеріаною, тисячелистником,
звіробій	
можна	Розширити знання дітей про лікарські рослини, про їх цілющі властивості, про те, де ростуть Ознайомити з правилами заготівлі, де, коли і як збирати.
розрізняти	Закріпити назви лікарських рослин, вміння за зовнішнім виглядом, запахом.
житті	Формувати уявлення про найголовнішу цінність у людини – здоров'я. Викликати зацікавленість щодо зазначеної теми, бажання турбуватись про своє здоров'я, здоров'я близьких. Виховувати повагу до рослин, бережне відношення.
МАТЕРІАЛ.	Ілюстрації із зображенням лікарських рослин, Д/Г «Збери букет», збори лікарських рослин, іграшки: лялька, Зайчик, Білочка, Лисичка, Вовчик.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Дітки, у нас сьогодні сумна звістка – захворіла наша лялька Катруся. У неї висока температура, кашель.

- Чи добре, коли людина хворіє? А є в цьому щось добре?

Д/Г «Добре-погано».

- Що нам треба зробити, як допомогти ляльці?

Діти висловлюють свої припущення. Обираються найбільш прийнятні.

Ми ляльці оказали першу допомогу, поки приїде лікар.

Можна ляльці зробити уколи, дати таблетки, а може прийти на допомогу зелена аптека.

- Хто з вас знає або здогадується, чому цю аптеку називаємо зеленою?

Зелена аптека – це всі рослини, які мають лікувальні властивості. З давніх-давен, коли ще не було таких ліків, як сьогодні, люди спостерігали, як і чим лікуються тварини, запам'ятали ці квіти і трави й визначили, яким чином зелена аптека може допомагати людям.

Виходить рослини дарують нам не тільки красу, а ще і здоров'я, і тим самим приносять в наші оселі радість і щастя.

Давайте пройдемо стежкою, яка приведе нас до тих рослин.

Помандруєм в поле, в гай –

Трав і квітів там розмай.

І у цьому розмаїтті

Ви знайдете безліч ліків.

- Як називаються такі рослини? (лікарські)

Д/Г «ВПІЗНАЙ РОСЛИНУ»

1. Квіточка нас зустрічає:

Я на сонце дуже схожа – золотиста, ніжна, гожа.

Я щоранку розквітаю, промінцями всіх вітаю.

Відгадати вам не важко, що за квітка я?... (ромашка)

Якщо горлечко заболить – кращий лікар – відвар з лугової лікарської ромашки. А зумієте ви її відрізнити від звичайної лісової, яка не має таких властивостей, яку називають поповником?

Діти порівнювати малюнки, засушені рослини. У лікарської ромашки листочки розсічені і багато дрібних квіточок, а у поповника – листочки цільні, на кожному стеблі одна квітка. Лікарська ромашка любить сонечко – в темних вологих місцях не росте.

Ромашкові відвари – то найкращі ліки – чари.

2. На луках та узліссі можна побачити рослину, яку називають тисячолісником звичайним.

- Як ви гадаєте, чому його так називають?

Розгляд рослини.

Кожний листок складається з багатьох дрібних листочків і в кожного листочка ажурні краї. Цю рослину з давніх часів використовували для зупини кровотечі.

3. Полюбилися цій рослині лиш доріжки і стежини.

Кожен – хоче чи не хоче – йде і цю рослину топче.

Мабуть, добре цій рослині на доріжці чи стежині,

Бо, якби було погано, не росла би під ногами. (подорожник)

Розгляд рослини, особливості будови стебла.

- Чому так назвали?

- Чому не боїться, коли його топчуть?

- Чому називають зеленим бинтом?

- Що можна лікувати цією рослиною? (використовують при ранах, укусах комашок)

Подорожник – всім дружок. Приклади його листок.

4. За настоянки краплину з дивовижної рослини

Всі коти – домашні, дикі, і маленькі і великі –

Віддадуть вам без вагання і карасика в сметані,

І сардельку найсмачнішу, й найжирнішу в світі мишу. (валер'янка)

- Ось яка ця рослина (розгляд, обстеження на запах) і лікує вона серце.

5. Яка ж наступна квіточка? Чуєте її? – Це м'ята . Ось вона.

- Якого кольору листочки? - Коли цвіте?

- Яку рослину нагадує?

Росте м'ята на городах, в лісах. Корисна тим, що знімає зубну біль, коли прикласти листочок до голови, перестане боліти голівка, відвар п'ють при болю в шлунку. Розпізнають м'яту за незвичайним запахом. Навіть цукерки м'ятні є. Куштували їх?

6. А ця рослинка допоможе нашій ляльці вилікувати кашель.

Є на луках чебреці, в них рожеві чепці.

Голубі сорочки, запашні листочки. (розгляд рослини)

Зберемо для нашої Катрусі, заваримо чай і будемо лікувати

7. А ще захватимо звіробій, який від 99 хвороб вилікувати може.

Розгляньте цю рослину і опишіть її особливості.

ГРА- МЕДИТАЦІЯ «Я – КВІТКА»

СОРОКА. Стреке-ке, стреке-ке. У нас таке сталося, таке сталося. Швидше допоможіть лісовим звірятам.

- Та що сталося? Розкажи докладніше.

СОРОКА. Зайчик у бігав від лисиці і у нього розболілося серце, лапки трусяться, Білочка забила лапку, стрибаючи по гілках, у лисенятко болить горлечко, а Вовчик попав у капкан, що поставили браконьєри, і у нього сильна кровотеча.

Вихователь виставляє іграшки, дітям роздаються малюнки із зображенням лікарських рослин.

Д/Г «ВИЛКУЄМО ТВАРИН» (діти роздають необхідні рослини кожній тварині, або відкладають для ляльки, коментуючи свій вибір)

Д/В «РОСЛИНИ ЯКІ?» (весняні, польові, красиві, осінні, лікарські, корисні)

В ліс по лікарські рослини ми ходили так далеко.

Назбирали повні торби, тож приймай тепер, аптеко,

І ромашку, й валер'янку, материнку, толокнянку.

Знову рушимо у путь, як рослини підростуть.

Ще в прадавні часи люди дізналися про лікарські властивості рослин, навчилися збирати їх, готувати з них відвари, настої, мазі. Але ж рослини є тільки в теплу пору року, а взимку їх немає. Тому люди їх збирають і сушать, аби можна було користуватися ними і взимку.

Для того, щоб заготовити ці квіти на зиму, люди вставали раненько, збирались гуртом і йшли у степ, ліс. Зрізали ці квіти тоді, коли вони цвіли і були з росою, бо тоді вони мають найбільшу лікувальну силу.

Цілющі трави збирають у певну пору весною, влітку, восени. Потім засушують і використовують, готуючи узвари, чаї, настоянки.

Саме восени давні цілителі припасали на довгу сутужну зиму цілющі плоди, коріння. І не дарма у народі лікарські рослини називали друзями здоров'я людини.

- Чи в будь-якому місці можна збирати лікарські рослини? Чому?

- Де найкраще заготовляти лікарську сировину? (парк, ліс, луки)

- А ще треба знати правила збору лікарських рослин, які треба завжди пам'ятати. Діти коментують кожен пункт.

• Збираючи лікарські рослини, думай, що не тільки тобі одному вони потрібні і не тільки тепер.

• Збирати можна тільки в суху погоду, краще зранку

• Зірвеш усі квіти – не буде насіння

• Зірвеш усі листки – рослина загине.

Д/Г «БАБУСИНА СКРИНЯ» - впізнати рослину за запахом, або зовнішнім

ВИГЛЯДОМ.

ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ

ТЕМА: **»БЕЗ ВЕРБИ І КАЛИНИ НЕМА УКРАЇНИ«**

ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ. Ознайомити дітей з народною символікою – з вербою і

лікарськими

калиною, значенням їх для українців, їх властивостями.

кожна

Закріпити уявлення про український віночок, де

властивості,

квітка – лікар і оберіг.

Уточнити знання дітей про їх лікарські

використання в народній медицині.

Поповнити словник прикметниками.

Закріпити вміння зображувати кетяг калини нетрадиційним способом (пальчиком).

Виховувати у дошкільнят інтерес і повагу до національних традицій, любов до рідної землі.

МАТЕРІАЛ.
пензлі,

Кетяг калини, гілочки верби, вироби з лози, фарби,

Д/ГРА «Збери віночок».

ПОПЕРЕДНЯ РОБОТА. Заучували рядки з віршів Т.Г.Шевченка про калину,

про

розповідь вихователя про цілющі властивості калини,

користь, яку приносить верба для ґрунтів.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти в українському одязі, група прикрашена гілочками.

- Діти, сьогодні у нас не зовсім звичайне заняття.

Червоні кетяги калини

Горять вогнями усіма.

Без калини нема України.

Без народу країни нема.

На Україні калина – улюблена рослина. У народі було прийнято садити кущ калини, коли народжувалась дитина. Наш народ шанує калину за її пишну вроду і цілющі властивості. Нема такого села, де б біля хати чи у лузі не квітла рясним білим цвітом навесні і не рум'яніла червоними ягодами аж до зими калина.

Слухайте легенду про калину.

То було дуже давно. В одному селі жила привітна і мила дівчинка Калина. Люди любили її за добре й щире серце. Якось навесні Калина пішла до лісу. Довгий курний шлях пролягав до нього. Тож надумалась дівчина посадити вздовж шляху хоч якісь рослини. Викопала в лісовій гущавині тоненьке стебло, і щоб воно прийнялося, аж від своєї хати носила воду та поливала. І почав розростатися великий кущ. Іде шляхом подорожній, стомився та й сів під кущем перепочити. Усміхнувся: спасибі роботящим рукам, що його посадили! Тут увесь кущ стрепенувся і враз укотився білим цвітом. Дивується подорожній: що ж далі буде?

А далі з білого цвіту китиці червоних ягід утворився, і в кожній ягідці заховано зернятко, схоже на маленьке серце.

Прийшла Калина до свого улюбленця, скуштувала ягоду і здивувалась таким зерняткам. Кущ нахилився до неї і прошепотів: «Це на згадку про твоє добре серце. А щоб люди не забули тебе, подаруй мені своє ім. я Калинко».

Червона калина є символом отчого краю. Коли в давнину козак вирушав у далеку дорогу, мити напувала його калиновим чаєм і давала хліб з калини, а наречена прикріплювала до коня гілочку, щоб нагадувала козакові домівку, матір, кохану, його рідну мову.

Багато віршів складено поетами про калину, народ співає про калину пісні.

Станемо в коло і заспіваємо пісню «Ой, є в лісі калина»

Давайте згадаємо, якими словами писав про калину Т.Шевченко.

Сонце гріє, вітер віє

З поля на долину.

Над водою гне з вербою

Червону калину.

Тече вода з-під явора

Яром на долину.

Пишається над водою

Червона калина.

Люди склали багато прислів'їв і приказок про калину.

«Убралася в біле плаття, як калина в білий цвіт»

«У вінку зеленолистім, у червоному намисті, видивляється у воду на свою хорошу вроду»

А чи знаєте, діти, які на смак ці ягоди? Так, вони кислі і трохи гіркі. Але вони дуже корисні, бо лікують багато хвороб. Їх вживають у різних стравах: печуть пироги, варять кисіль. Ось така вона наша улюблениця.

Беріть калину – червоні корали –

Ці кетяги небо і сонце ввібрали.

Напоїть матуся калиновим чаєм.

Недугу ураз, як рукою знімає.

Котики – воркотики всілися рядком.

Поїть сонце котики теплим молоком.

Не глядіть на котиків лиш вусатий кіт.

Мабуть зна, що котики – це вербовий цвіт.

- Коли верба має такий вигляд?
- На що вони схожі?
- У народі кажуть – Верба зацвіла – це весна прийшла.

Верба як і калина є символом нашого краю.

- А хто мені скаже, де росте верба? (парках, скверах, біля річок, ставків).

Так, верба любить вологу і тримає її у ґрунті. Її садять біля річок, щоб ріки не міліли, і на полях, щоб не руйнувалися ґрунти. У давнину за допомогою вербової гілочки знаходили, де викопати колодязь, а таких людей називали лозоходцями.

А ось, подивіться, які гарні речі можна сплести з вербової лози: кошики, хлібниці, стільці, а ще огорожі.

Є ще християнське свято, вербна неділя, коли ламали вербові гілочки, йшли до церкви, освячували їх і ці гілочки тримали за іконами. Їх теж називали цілющими, коли у когось боліла спина, цією гілочкою били по спині, і людина лікувалася.

Давайте згадаємо прислів'я

«Будь високий, як верба, а багатий, як земля»

«У нього і на вербі груші ростуть» - це про того, хто любить розпускати небилиці.

Вербу теж використовують як лікувальний засіб, оберіг. Препарати з верби застосовують при лікувальні шлунково-кишкового тракту, при застудах.

А ще в народі кажуть, що без верби і калини нема України.

Гра з гілочкою верби.

- Які ще ви знаєте символи нашого народу? (віночок)
- Діти, чи знаєте ви, що в українському віночку 12 квіточок. Кожна рослина – лікар і оберіг: оберігає від хвороб і злих сил. Я пропоную вам зібрати свій віночок-оберіг. У мене на столі лежить багато паперових квітів та рослин (лікарські, декоративні, звичайні). Виберіть ті, з яких можна скласти вінок та назвіть їх. (ружа, мальва, півонія, безсмертник, барвінок, ромашка, мак, вишня, яблуня, хміль).

Д/ГРА «ЗБЕРИ ВІНОЧОК»

Д/В «ЯКИЙ, ЯКА, ЯКЕ?» (підбір прикметників)

А зараз, діти, намалюємо кетяг калини цікавим способом – пальчиками.

ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ

ТЕМА: «ОТРУЙНІ РОСЛИНИ»

ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ. Збагатити знання дітей про отруйні рослини, про

бути характерні особливості, про те, що рослини можуть
від їх водночас і лікарськими , і отруйними, в залежності
використання.
бересклетом Ознайомити з новою отруйною рослиною –
бородавчатим.
наслідкові Закріпити вміння встановлювати причинно-
зв'язки в природі.
Розвивати логічне мислення, увагу.
Формувати уявлення про небезпеку при зустрічі з
отруйними рослинами, засоби для запобігання
небезпеки.
Розвивати пізнавальні процеси, інтерес до природи.
Виховувати гуманні почуття до рослинного світу.

МАТЕРІАЛ. Ілюстрації з отруйними рослинами, грибами, гілочки
бересклету. Д/Г «ЗБЕРИ БУКЕТ», «ОТРУЙНА Я ЧИ
НІ?».

ХІД ЗАНЯТТЯ

Сьогодні ми з вами продовжимо подорож в рослинний світ.

- Що дають людям рослини?
- А чи можуть принести шкоду? Коли? (Якщо вживати рослини, що
ростуть біля автостради, брудні, можуть інколи поколотити, обпекти,
алергетикам...)

А ще є рослини, які можуть отруїти, бо містять в собі отруту.

- Які ви знаєте?
- Чи такі вони вже шкідливі? (ні)

Так, якщо правильно користуватись, то вони можуть принести велику
користь. З багатьох роблять ліки. Але при неправильному поводженні можуть
привести до прикрих випадків, навіть до смерті. Одна і та ж речовина, отримана з
рослини, при різних кількостях, температурі тіла, різних станах організму
людини, віку можуть виявитися то ліками, то отрутою.

Наприклад, якщо великий букет звичайних лілій, або черемхи поставити
на ніч в спальні, то ви можете отруїтись через сильний запах. Дуже обережним
треба бути з незнайомими рослинами. Серед лікарських рослин є отруйні – це
блекота, дурман звичайний, чистотіл, тому, як що ви взяли їх у руки, не можна
торкатися губ, носа, очей, не вимивши добре руки.

Сьогодні ми зустрінемося з отруйними рослинами. (Розгляд ілюстрацій)

- Що ви знаєте про кожну рослину, яка вона (опис рослини).
Вихователь поповнює кожну відповідь.

ДУРМАН. У рослини неприємний дурманящий запах. Насіння знаходяться в коробочці з шипами. Всі частини рослини отруйні.

БОЛИГОЛОВ. Стебло схоже на трубку, тому діти іноді використовують для стрільби. Але це дуже небезпечно.

БЛЕКОТА. Має плід в формі глечика з кришечкою. Плтають іноді з маком.

ПАСЛІН. Яскраво-червоні ягоди солодко-гіркі на смак. Особливо отруйні стебла, листя і коріння.

БЕЛЛАДОННА. Квіти брудно-білого кольору. Насіння – ягідки дуже отруйні.

Так, діти вже дуже багато знають, тому, мабуть зможуть допомогти Незнайці.

Він надіслав нам листа, щоб ми допомогли йому розібратись. Чому у нього подорож до лісу замість відпочинку закінчилась в лікарняному ліжку.

Але Незнайка не завжди вірно розповідає, часто помиляється. То, коли почуєте, що щось не так, піднімайте руку. Перевіримо, хто більше знайде помилок.

РОЗПОВІДЬ НЕЗНАЙКИ (Д/Г «ТАК ЧИ НЕ ТАК»)

Одного осіннього погожого дня вирішили ми з друзями коротишами піти в похід до лісу. Погода була чудова, тепла. В лісі навкруги співали пташки. Там ми зустріли багато лісових мешканців. На березі кувала зозуля, а з гілки дуба чулося: «Ку-ку-ріку!». Білочка вчила білченят плигати з гілки на гілку, а ворони тільки-но прилетіли з теплих країв і збирали гілочки, щоб побудувати гніздечко. Ще ми зустріли руду кішку, яка, побачивши нас, почала ховати своїх цуценят до своєї нори, а їжак відразу поліз ховатись в дупло на сосні.

Навкруги було так чудово! Я назбирав великий букет лісових квітів, але, чомусь, у мене почала боліти голова. Знайка сказав, що я назбирав не тих квітів.

- Як ви гадаєте, яких?

На відпочинку на галявині я вирішив зробити лук зі стрілами. А щоб одержати гладеньку поверхню стріли, я зубами став здирати кору з гілочки, а Знайка знов втрутився і викинув гілочки, а у мене розболівся чомусь живіт. Знайка сказав, що це від гілочки, що вона якась не така. Яка вона була не така? Поясніть мені. І гриби мої повикидав. Я старався, збирав самі гарні, червоні з білими цяточками. Може він мені заздрить?

- Які гриби збирав Незнайко?

Розкажіть мені і як його треба відпочивати?

ПРАВИЛА поведження на відпочинку

- Не збирати незнайомі рослини, навіть якщо вони схожі чимось з їстівними.
- Не зривати незнайомі квіти, бо можна обпектись, або може заболіти голова.
- Не брати нічого до рота
- Не їсти незнайомі ягоди, навіть якщо їх їдять птахи, звірі.

ФІЗХВИЛИНКА

Повз по лісу їжачок,

В нього шубка з колючок.
Ніс багато грушечок,
Аж болів йому бочок.
1 – 5 зупинивсь відпочивать.
Піклувався їжачок
Про маленьких діточок.
Чарівних, непосидючих,
Дуже милих і колючих.
10 – 7 грушечки ці ніс він їм.

Незнайко передав нам дуже цікаву рослину, Знайко попросив познайомити вас із нею. Це – БЕРЕСКЛЕТ.

- Розгляньте гілочки. Що на них ви помітили?

Гілочки з чорними крапочками – бородавками, тому і називають його бересклет бородавчастий.

- На що схожі ягідки? (лампочки під абажуром)

Пташки їх дуже люблять їсть.

- Як ви гадаєте, чи можна їх коштувати людині? (Ні, вони дуже отруйні).

А ще в лісі можна зустріти:

І великі і малі повдягалися в брилі,

І дощу ці одноніжки не бояться анітрішки.

Ліс – улюблений їх край. А як звуться – відгадай! (гриби)

- Хто розкажіть, які гриби можна збирати? (назва, де частіш зустрічаються)

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ.

1. Незнайко пропонує, що може зібратись і всі отруйні рослини винищити, гриби – поганки позбавити, щоб не прийшлося як йому до лікарні потрапляти (Як вчинити?)

2. Маленька Маринка збрала отруйні квіти в букет (що треба зробити?).

3. Ви на своєму майданчику побачили отруйні гриби, як будете діяти?

4. Ви помітили, як хлопчик з молодшої групи збирає підозрілі незнайомі ягоди. - Що треба зробити?

Я бачу, що ви зможете добре відпочити в лісі і не потрапите в лікарню. І лісу не зашкодите. Бо ліс – це великий друг і не лише людям, а й тваринам. Для них він рідний дім та годувальник, лікар. І головне завдання – зберегти цей дім. Все, що росте в лісі, приносить користь.

А тепер перевіримо, як ви запам'ятали небезпечні квіти. Незнайка вислав зображення, а ви повинні виділити, які можна збирати на пам'ять про ліс.

Д/Г «ЗБЕРИ БУКЕТ»

ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ

ТЕМА: «АПТЕКА НА ГОРОДІ ТА ПІДВІКОННІ»

ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ. Ознайомити дітей із засобами лікування кімнатними

та овочевими рослинами.
Закріпити уявлення про виготовлення ліків з овочів

(інгаляції, компреси, соки...)

Дати знання про цілющі властивості алое, каланхое, плюща, герані, сансевйєри.

Закріпити вмінні складати описові розповіді.

Уточнити уявлення про догляд за кімнатними рослинами.

Розвивати мовлення, спостережливість, мислення.

Формувати вміння працювати в колективі, розподіляти обов'язки.

Виховувати інтерес до рослин.

МАТЕРІАЛ. Малюнки із зображеннями овочів, кімнатні квітки, предмети по догляду за рослинами, головки часнику, цибулі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Сьогодні ми ознайомимось з ліками, за якими не треба йти далеко. Спочатку заглянемо на город.

- Що росте на городі?

- Хто коли-небудь лікувався за допомогою овочів?

Вам було завдання дізнатися у батьків про лікування овочами. Давайте обміняємось інформацією. (Розповіді дітей)

ДОСЛІД з цибулею та часником. – Чому, коли ріжеш, то плачеш

Запропонувати почистити овочі, звернути увагу, що запах, сік щипає очі.

ВИСНОВОК. Рослина захищає своїх діточок їдкою речовиною, яка може знищувати мікроби, тому часник та цибуля використовуються як противірусний засіб.

Хто гострого хоче, часник хай придбає.

Він всякі мікроби вогнем випікає.

«ЦИБУЛЯ Й ХРІН»

Раз цибуля вийшла з хати –

Всім крутив у носі він.

Хто їй стрівся, мусить чхати.

Одне одного зачули

Тут на зустріч раптом хрін -

І у двох ого як чхнули!...

МОРКВА – це комора вітамінів. Лікує мало кров я, рани, нирки, шлунок.

ЦИБУЛЯ – лікує всі хвороби. Зберігає зуби, покращує зір, укріплює волосся.

ЧАСНИК – той, хто їсть часник, той не хворіє, має апетит, здорове серце.

ГАРБУЗ – поживна і лікувальна рослина. Лікує нирки, печінку, серце, опіки.

БУРЯК – лікує серце, зубний біль, нежить.

КАПУСТА – зберігає молодість.

А ще є у нас зелена аптека зовсім близько – у нас на підвіконні – це кімнатні рослини. Зараз ми з ними познайомимося.

1. «Он зеленый, а не лук,

Носит плеть, а не пастух.

Он цепко виснет, а не крюк,

На стену влез, а не паук». (ПЛЮЩ)

- Які особливості зовнішнього вигляду цієї рослини? (розгляд квітки)

В листях цієї квітки багато вітаміну Е, ця рослина антисептик, вмiє вбивати мікроби. Відвар з плюща лікує кашель, головну біль. Також використовують проти мозолів, пухлин, болях в кінцівках, зводить бородавки.

2. «Лист горбочком с желобком,

Шипы имеет, а ранить не умеет,

Зато лечит нас в любой день и час! (АЛОЕ)

Розгляд рослини, аналіз особливостей зовнішнього вигляду.

3. А це найкраща його подруга – КОЛАНХОЕ

- Порівняйте їх.

Ці дві рослини називають «Лікарями з підвіконня» - вони допомагають позбутися болю, виліковують дрібні поранення лагідно і швидко. Соком лікують нежить.

4. Куст оконный и балконный.

Лист пушистый и душистый.

Сборчастый, каемчастый,

А цветы на окне – словно шапка в огне. (ГЕРАНЬ). Розгляд рослини.

Ця квітка зменшує головну біль, поліпшує сон. Відвар використовується при ангінах.

5. І остання наша гостя – САНСЕВІЄРА. (Розгляд рослини)

- Як ще її називають? (Щучий хвіст) Поясніть, чому?

Теплий сік закачують у вушка, допомагає при свербінні, слабкості.

Ось такі наші помічники.

ФІЗКУЛЬТ ХВИЛИНКА «ГАРНА КВІТКА»

Що треба, щоб квітка зросла?

Красива, висока та гарна була?

Що треба, щоб квітка цвіла?

Розкрилась і квітла вона?

Землю лопатою треба копати,

Насіння лагідно в землю покласти.

Що треба насінню, щоб прорости?

Дощику треба частіше йти!

Насіння чистої водиці нап'ється.

Допомагає сонечко квітам рости.

Сонечко, сонечко, краще світи.

До сонечка тягнеться квітка моя.
Сонце та дощик, та руки мої квітці
Всі разом зрости помогли!

- Що необхідно нашим квіткам в групі, щоб гарно себе почували?
- Давайте в нашому куточку природи визначимо, що яка квітка потребує.

КОЛЕКТИВНА ПРАЦЯ в куточку природи.
ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ

ТЕМА: «**КРАЇНА ВІТАМІНІЯ**»

ПРОГРАМОВИЙ ЗМІСТ. Ознайомити дітей з тим, що рослини можуть не тільки

лікувати, а і зміцнювати організм, допомагати запобігати захворюванню.

рослинах, їх

Дати поняття про вітаміни, які містяться в

значення, способи вживання і дію на організм.

Закріпити уявлення про здоровий образ життя, що всі

можуть і повинні зміцнювати своє здоров'я.

вживання

Формувати уявлення про виготовлення та

вітамінних салатів, чаїв.

вітамінів.

Уточнити знання про способи заготівлі на зиму

суфіксів.

Вправляти у словотворенні слів за допомогою

мозаїки, в

Познайомити з аплікацією способом паперової

заповнювати

користуванні шаблонами, вмінні щільно

обмежені площини.

виразність.

Розвивати дрібну моторику пальців рук, зв'язне

мовлення, мислення, пам'ять, інтонаційну

світу.

Виховувати бережне ставлення до навколишнього

МАТЕРІАЛ.

Малюнки кропиви, щавлю, кульбабки, овочів, фруктів,

ягід,

шипшини, горобини, калини контури різних емкостей

для

консервування, контури овочів, фруктів, кольоровий

папір,

клей, олівці, наголовники овочів.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Ми з вами багато говорили про лікарські рослини, які допомагають перемогти хворобу.

- А чи можна зробити так, щоб зовсім не хворіти? (пропозиції дітей)
- Що прописують людині, яка одужує?

А ще на допомогу можуть прийти знов рослини, які нас оточують. Це рослини, які містять вітаміни. Вітаміни зміцнюють наш організм, допомагають злагоджено працювати. А ім'я у вітамінів різні: А, В, С, Д... Кожен відповідає за свій орган, тому необхідно, як ви розумієте, вживати всі вітаміни, тож потрібно їсти всі рослинні блюда, які містять той чи інший вітамін.

Зараз ми завітаємо в КРАЇНУ «ВІТАМІНІЮ».

ПЕРША ЗУПИНКА «ДИКОРОСЛІ РОСЛИНИ»

1. Негаряча, а пече - утечеш,
При дорозі не скубнеш – обминеш,
Дуже злючою бува
Вітамінна ця трава.

Називається вона... (кропива)

Це одна з перших рослин, яка з'являється, коли зійде сніг. Тому вона одна із перших рослин приносить нам вітаміни після довгої зими.

- Як люди її вживають?
- З якої ще лісової рослиною варять борщі? (щавель)

Очок золотий на сонечко дивиться,

Як сонечко нахмуриться, очок зажмуриться. (кульбаба)

- Що готують із кульбаби? (салати) (Показ ілюстрацій)

ДРУГА ЗУПИНКА «НА ГОРОДІ ТА В САДУ»

- Де людина вирощує собі вітаміни? (сад, город)

В нас вітаміни смачненькі, і солодкі, і кисленькі,

Їжте, діти, нас охоче, кожний, хто коли захоче,

Щоб були ви здоровенькі, і красиві, й розумненькі.

Щоб росли міцними й дужими, до хвороб були байдужими.

- З овочів, як свідчать люди, найпрудкіші ми бійці.

Бережемо від простуди, або гонимо її. Про що це загадка? (часник, цибуля)

- Моє тіло під землею, кучерики – понад нею.

Любить мене кожна юшка. Називаюсь я... (петрушка).

Є вітаміни в усіх овочах, фруктах, тому так рекомендує лікар їх частіш куштувати.

- Які ви знаєте овочі, фрукти? - Які найбільш любляете?
- В якому вигляді вживають овочі та фрукти?

Д/В «ЯКИЙ?» (морква – морквяний...)

- Чому рекомендується їсти їх свіжими?
- Що робити взимку, коли немає вітамінів на городах і в садах?
- Як заготовляють вітаміни?

- В якій ягідці вважається найбільша кількість вітамінів. Вона може бути білою, червоною, чорною. (смородина)

ХОРОВИД «НА НАШОМУ ГОРОДІ»

У кожній морквині повно вітамінів.

У капусті теж, завжди їх знайдеш.

І в картоплі, і в квасолі вітамінів є доволі.

В грушах, яблуках, горіхах вітаміни всім на втіху.

Сьогодні до нас прийшли деякі овочі, давайте їх послухаємо.

Інценівка уривків твору «Сперечались овочі»

- МОРКВА.** Кожний знає, що морквиця
На городі – мов цариця.
Коси довгі, кучеряві,
Та ще й платтячко яскраве,
Я смачна і вітамінна
І не гірша апельсина!
Той, хто моркву поважає,
До ста років доживає!
- ДИНЯ.** Кожний знає: жовта диня
На городі господиня.
Я – солодка, соковита
Покоштуй – не схочеш пити.
А як їстимеш саму,
Всі хвороби прожену!
- ГАРБУЗ.** Я – великий і бокастий,
Жовтогрудий і смугастий,
Я чудовий дар осінній
З гарним та смачним насінням
Хто їсть кашу гарбузову,
Буде сильним і здоровим!
- ЦИБУЛЯ.** На цибулю нарікають,
Що до сліз я допікаю.
Вибачте, та я не винна,
Бо я – лікарська рослина.
Соком з медом почастую
І здоров я подарую.
- ЧАСНИК.** Часничок я білозубий
Ви мене не бійтесь, люди,
Хоч гіркий я, та корисний.
Всім мене потрібно їсти!
Хто мій зуб з їдає сміло.
Буде мати зуби цілі.
- ВИХОВАТЕЛЬ.** Ви всі овочі поживні
І корисні, вітамінні.
Тож даріть здоров я всім –
І дорослим, і малим!

Д/В «РОСЛИНКА ЯКА?»

Д/Г «КОНСЕРВУЄМО» (діти отримують контури ємкостей і контури овочів або

фруктів. – Необхідно заповнити ємкості найбільшою кількістю предметів)

ТРЕТЯ ЗУПИНКА «ЛІСОВА»

В лісі теж можна назбирати вітаміни. Це - всі ягоди, які дарує нам літо.

- Які лісові ягоди ви знаєте? Опиши їх, які на смак?

Є і в осені чудовий подарунок.

Кучерявий кущ на кручі,
Має пазурі дряпучі.
Хто по квіти потовпиться,
Він за того ухопиться.
Як дряпоне – ані руш!
Відгадайте, що за кущ? (шипшина)

Ця ягода багата на вітамін С, який відповідає за міцні зуби, міцність кровоносних судин, апетит. Узвар шипшини корисно пити і восени, і взимку, і весною. Він дарує нам життєдайну силу, укріплює здоров'я, піднімає настрій.

Багато пташок прилітають взимку до шипшини, яка допомагає їм пережити холодну зиму, тому, як будете збирати ці ягідки, залишайте і пташкам.

Це стосується і ягід калини, горобини, глоду, бузини. Відвари, або сік цих ягід лікує зір, кашель, а головне поповнює організм багатьма вітамінами.

А тепер я пропоную виготовити «ВІТАМІННИЙ ВЕРНІСАЖ».

Рослину, яка вам найбільш сподобалась, заповніть контур «Паперовою мозаїкою» (маленькими відірваними клаптиками кольорового паперу).

ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ

АПТЕКА «ЗЕЛЕНА ПЛАНЕТА»

ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ. Уточнити та закріпити уявлення дітей про лікарські

рослини, про те, які рослини можна використовувати для виготовлення напоїв для частого вживання, незалежно від стану здоров'я. Ознайомити з роботою провізора, що дуже відповідальна у нього робота. Закріпити вміння вимірювання об'єму сипких матеріалів умовною міркою, відмірювати рідину піпеткою. Порівнювати числа, встановлювати рівності та нерівності. Розвивати зв'язне мовлення, вміння будувати речення різної конструкції. Вчити виготовляти етикетки, підбирати розмір, користуватись умовними позначками.

Закріпити вміння малювати кольоровими олівцями.

Формувати правила поведінки в суспільному місці.

Розвивати творчу уяву, пам'ять, мислення, дрібну моторику пальців рук.

Виховувати інтерес до природи.

МАТЕРІАЛ. Набір лікарських рослин, коробки, маленькі пляшечки, піпетки,

умовні мірки, маленькі чашечки, олівці, аркуші паперу, клей, ножиці, термос з кип'ятком, чашки для чаю.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти, сьогодні у нас незвичайне заняття.

У нас відкривається аптека «Зелена планета»

- Які особливості такої аптеки? (рослинні ліки)

Ми сьогодні всі в нашій аптеці будемо провізорами.

- Що це за професія?

- Що повинна вміти ця людина?

- Чому не повинна помилятися?

- Куди пакуються природні ліки?

Так, ми раніше виготовили коробки.

- Що ще необхідно, перш ніж запакувати товар? (етикетка)

- Для чого вона необхідна?

Зараз кожен вибере собі лікарську рослину, яку буде пакувати і виготовить етикетку необхідного розміру і наклеїть її на упаковку.

Самостійна робота дітей. Можна використати зразки, або виготовити аплікацією, вирізавши готовий малюнок.

- Що ще повинно бути, крім зображення того, що міститься? (спосіб використання)

- Як його можна відобразити? (показати умовними позначками)

- Як показати склянку кип'ятку?

- Кількість умовних мірок?

- А якщо це краплі? (намалювати вухо та дві крапельки).

Діти з іншого боку упаковки схематично відображають спосіб вживання.

- Підготували ми з вами упаковки, тепер необхідно насипати необхідну кількість подрібленої рослини.

- Чим це можна зробити? (умовною міркою)

- Як треба відміряти матеріал?

В кожную упаковку засипаємо по 10 умовних мірок.

Діти заклеюють коробки, розповідають, як треба використовувати і коли.

Готові ліки виставляються на полиці аптеки.

Тепер для носа та вушок треба виготовити краплі з каланхое, столітника.

- Як це можна зробити? Як отримати сік?

А ще необхідно розбавити сік водою, щоб було однакова кількість того та іншого.

- Як це можна зробити? (піпеткою).

- Що буде, коли провізор помилиться?

- Якщо випадково чогось крапаєте більше, як це можна виправити?

Діти виготовляють краплі.

ФІЗХВИЛИНКА

Прокидаються квіти, розпускаються пелюстки.

Вітерець дихнув легенько, пелюстки гойднув легенько.

Сутеніє, і квітки закривають пелюстки.

Тихо засинають, голівками гойдають.

... Помандруйте в поле, в гай –

Трав і квітів там розмай.

І у цьому розмаїтті

Ви знайдете безліч ліків.

Як зустрінуться вам друзі,

Запахні ромашки в лузі,

Не забудьте їм вклонитись

Й пелюсток рососою вмитись,

Бо ромашкові відвари -

То найкращі ліки – чари.

Колись хтось упав раптово,

Чи поранив руку, ногу –

Подорожник – всім дружок,

Прикладіть його листок.

З кропиви борщі й салати

Добрі можна зготувати.

Хоч жалюча кропива,

Та жаліє всіх вона.

Від застуди і від кашлю

Випийте мікстуру краще:

З мати – й – мачухи відвар

Допоможе, друзі вам.

Заболіли раптом зуби –

Є відвар кори із дуба.

А нема зеленки, йоду –

Чистотіл знайдіть в городі.

Валер'янки слізки-краплі

Заспокоять серце ваше.

А заварите лопух –

Вже волосся – мовби пух.

Скрізь: і в лісі, і у лузі –

Знайдете надійних друзів.

- Які ліки нашої аптеки можна використовувати всім без обмежень?
(вітамінні – сушені ягоди, м'яту, ...)

Ви гарно потрудилися, гарна в нас аптека вийшла, багатьом ми можемо допомогти. Тому запрошую вас до бабусі Медунки, де можна скоштувати вітамінні напої.

С/РОЛЬОВА ГРА «БАР БАБУСІ МЕДУНКИ» - обираються бармени,
офіціанти.

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ. Розпізнати чай (фіто) за смаком,
запахом.

ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ.

Тема «ЦІЛЮЩІ СКАРБИ РІДНОЇ ЗЕМЛІ»

Програмний зміст: Узагальнити і доповнити знання про рослинний світ нашої місцевості.

Ознайомити з елементами народної медицини, показати відображення
теми В

легендах, загадках, прислів'ях.

Розширити знання дітей про лікарські рослини.

Розкрити зв'язок людини з пращурарями і прийдешніми поколіннями
за

допомогою звичаїв, традицій та обрядів нашого народу.

Виховувати бережливе ставлення до природних багатств.

Обладнання: Ілюстрації березового гаю, діброви, соснового бору, верби над водою.

Зображення окремих дерев: дуб, береза, калина, горобина, сосна, тополя, верба. Квітів: ромашка, конвалія, валеріана, медунка, пролісок, першоцвіт, сон-трава, фіалка, підсніжник, кропива, полин, подорожник.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Нема кращої землі ніж наша Україна. Сьогодні ми поїдемо екологічним експресом і ближче познайомимось з красою нашої рідної землі - Полісся. Нас чекає довга і цікава подорож. Гарні всюди місця на землі. Кожне місце красу свою має, Та рідніше й миліше мені Українське полісся безкрає. Неповторну красу природи створює цей край. Здавна він славиться могутніми лісами: соснові бори, розкішні діброви, білокорі березняки, а над чудовими озерами, повноводними ріками схиляють свої гілки зелені верби. Ми повинні вивчати природу, щоб уміти використовувати її багатства, (розгляд ілюстрацій)

1 ЗУПИНКА «ЛІСОВА»

Кожне дерево, кожна квітка, травинка - це частинка рідної землі. Недарма народна мудрість каже: «Немає ліпшої краси, ніж гаї та ліси».

Перевіримо, чи знаєте ви дерева нашої місцевості. Відгадайте загадки і коротко розкажіть, яку роль відіграє в нашому житті це дерево.

Люди дуже давно помітили лікувальний ефект зеленої рослинності, що їх оточувала. І недарма у народі в легендах розповідається про лікувальні

властивості з чудодійною силою. Особливо популярним на Україні було дерево....

1. Гарне дерево, міцне. Листя різьбляне, рясне,
А на гілках крилатих буде жолудів багато, (дуб).

- Що ви знаєте про якості цього дерева? (Цінували дуб за довголіття, міцність. Здавна клали листочки дуба у першу купель хлопчика, щоб виростили міцними, як дуб. У весільних побажаннях « Дарую два дубочки, щоб жили в парі, як голубочки»).

2. Це дерево в Україні - символ жіночої долі, з ним порівнюється красива струнка дівчина.

- що це за дерево? (тополя)
(з тополі чорної збирають бруньки, сушать, а потім використовують настій й мазі при опіках, ревматизмі)

3. « У вінку зеленолістім, у червоному намисті,
Видивляється у воду на свою хорошу вроду» (калина)

- Що ви знаєте про цю рослину?
(Калина коло хати - здавна найперша і найзвичайніша ознака оселі українця, символ щастя, родинного благополуччя, і достатку. Ягодами калини лікують простуди.

4. Зблукала в верболозі, дні і ночі ронить сльози, (верба)

Опоетизована народом верба не випадково заслужила собі шану. Виростаючи біля природних джерел води вона стала ніби позначкою її на землі.

- Яке існує прислів'я про вербу? («Де срібліє вербиця, там здорова водиця»).

Наші пращури вірили, що вона охороняє від злих духів. Перед Великднем гілочки освячують і використовують як лікувальний засіб і оберег.

- хто скаже примовку про вербу? («Вербо, вербо, не май на нього злості, забери у нього хворобу, дай тіло на кості»).

5. Восени намистом ряским вона віти прикрашала
Як весна - красна настала - намистин уже не стало.

Без окраси залишилась ти, красуне, недарма.

Взимку пташок годувала намистечком ти непевно, (горобина).

б. Ставбур жовтий, мов янтар,

Досягає стеля хмар,

І колючі, й довгі, й тонкі

На гілках зелені голки.

Шишок безліч, та маленьки,

І не довгі, а кругленькі, (сосна).

7. Хто у нашому гайочку носить біленьксорочку,

У тоненькі кіски влітає жовті стрічки,

А панчишки в чорну риску прикрашають її взимку.

В неї листячко, мов слізка. А зовуть її ? (берізка)

- Хто розкаже легенду про березу?

(У давні часи над рікою жив молодий красень Доброслав, одинак у матері. Та сталося лихо: напали на рідну землю вороги. Пішов син воювати і загинув у бою. Заплакала гірко мати, схилилась на ворота в тузі. Цілу ніч отак стояла, а на ранок побачили люди на тім місці білокоре дерево. І тому, мабуть що хата вдовина стояла при самому березі, то й назвали те дерево березою. Від материнського доброго серця має береза багато цілющих ліків.

Березу називають чотирьох справ. - Хто пояснить?

Перша - світ осіяти, (освітлювали березою скибкою).

Друга - крик втихомирювати (одержували дьоготь, щоб змашувати колеса)

Третя - хворих зцілювати (сік, бруньки, кора - добрі лікарські засоби)

Четверта - дотримуватись чистоти (березові віники, мітли, віники для лазні).

ЗУПИНКА ДРУГА - КВІТКОВА.

Куди б ми не пішли - чи то до лісу, чи на луки, поле, скрізь нас привіно зустрічають усмішки рідної землі - чарівної квітки. Наша земля багата на різноманітні трави. Послухаємо, що ви знаєте про квіти нашої місцевості.

Д/Г «Угадай рослину і знайди»

1. Полубились цій рослині лиш доріжки стежини.

Кожен - хоче чи не хоче - йде і цю рослину топче.

Мабуть добре цій рослині на доріжці чи стежині,

Бо, якби було погано, не росла би під ногами. (подорожник).

2. Зараз в гай гайни чи в поле - жовто-білих квітів море!

Та ще більше нам цих квітів подарує красне літо:

І в травиці, і в пшениці, і у вазі на полиці,

І в дівчатах довговолосих жовто - білі квіти в косах! (ромашка)

3. Вам відома ця рослина, бо така, мабуть, єдина:

В неї квіти на стеблинці мов пахучі

намистини!

Як на мене не зрівняти з їх чудовим ароматом

Геть усі докупи взяті і духи, й дезоранти! (конвалія).

4. За настоянки краплину з дивовижної рослини
Всі коти - домашні, дикі, імаленькі, і великі -
Віддадут вам без вагання і карасика в сметані,

І сардельку найсмачнішу, й найжирнішу в світі мишу. (валеріана)

5. Стережіться, небоги - голі руки й босі ноги.

Пам ятайте: ця рослина вдачу має досить дивну.

Хоч, можливо, й не бажає, все одно бере й кусає. (кропива).

6. А ця рослина у народних піснях і приказках має епітет гіркий. Її використовують як оберіг від русалок. Застосовується для збудження апетиту і поліпшення травлення, (полин)

7. Це золотиста квітка є ліками від 99 хвороб, її вживають тоді, коли заболить і горло і голова, і шлунок, (звіробій)

8. А ця квітка - «світлофор» (медунка)

- чому її так називають?

(своїми квітками вона подає сигнали бджолам. Адже на одному стеблі у медунки розміщені рожеві квіти, малиново-фіолетові та сині. Перші сигналізують про те, що солодкого соку ще не має; малинове - фіолетові вказують на те, що нектару багато, а сині - соку вже немає.)

ЦІЛЮЩІ СКАРБИ ЗЕМЛІ

Їх відшукають люди усюди,
Ці цілющі скарби на Землі.
Первоцвіт і барвінок, калина,
Звіробій і любисток, і хміль,
Кропива і кульбабка, й ліщина
Виглядають на нас звідусіль.
Живим оком моргає ромашка,
І волошка синіє в росі,
І конвалії крихітні чашки
Пропонують нам ліки усі.

Д/Г «ВПІЗНАЙ РОСЛИНУ» (набір сухих лікарських трав).

Закінчується наша подорож по рідному краю. Багато чого ми ви знали, побачили. Наша Україна багата лісами. Чи будуть вони збережені - залежить від усіх нас. Все, що нас оточує: травинку і квіточку, кущик і деревце, кожну пташку і мурашку, бо без них буде сумне наше життя. Хай душі ваші стануть добрішими, серця теплішими.

ЗАНЯТТЯ – ПОДОРОЖ «ДОПОМОЖЕМО ЛІКАРЮ АЙБОЛИТУ»

ПРОГРАМОВИЙ ЗМІСТ: Допомогти дітям в ігровій формі використати свої

знання з теми «Лікарські рослини».

Дати можливість самостійно приймати рішення щодо використання лікарських засобів.

Вчити чуйно відноситись до чужого болю, знаходити вихід із проблемних ситуацій.

Закріпити вміння вирішувати протиріччя.

Повторити кількісний та порядковий рахунок, орієнтацію в просторі, вміння користуватись планом.

Закріпити вміння вимірювати умовною міркою сипкі речовини (подрібнені сухі рослини).

Формувати вміння утворювати присвійні

прикметники.

Розвивати діалогічне мовлення.

Виховувати вміння працювати разом, доброзичливі відносини до оточуючих.

МАТЕРІАЛ.

План-схема, свіжі листочки деяких рослин, які можна знайти в даний період, набори зборів лікарських

рослин в коробка з малюнками та умовними позначками щодо до їх використання, виготовлених на попередньому занятті, лист від Доктора Айболита, іграшкові Зайчик, Ведмедик, Коза, Лисиця, Дятел, Білочка,(або наголовники), їх будиночки, термос з гарячою водою, умовні мірки, Д/Г «Веселий зоопарк».

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти, сьогодні, коли я йшла до дитячого садка, мені листоноша передала конверт. Прочитаємо, що там? Від кого він? (на конверті зображено Лікар Айболить).

« Любі діти! Мені потрібна допомога. В Африці пройшла страшна злива. Багато тваринок занедужало. Від холоду і вогкості звірі застудилися. У багатьох кашель, нежить, висока температура. У мене закінчуються таблетки, та і вони вже не дуже допомагають, а я чув, що ваші діти знаються на народній медицині, може вони мені чим зарадять. А ті пацієнти, що одужують, дуже довго почувають себе слабкими. Я їм вже і шоколад даю, і гоголь-моголь, а результату не відчувається.

І ще одне, поки я тут, до мене надійшли виклики до пацієнтів, що мешкають в ваших лісах, а я не можу покинути хворих. Дітки, допоможіть! Додаю карту-схему шляху».

- Діти, допоможемо Лікарю Айболиту?
- Як ми можемо допомогти? (надіслати лікарські рослини, вітамінні збори, завітати до хворих лісових звірят).
- Як можемо передати природні ліки? (пропозиції дітей)
- Тут є ще в конверті карта, за якою ми можемо дістатись до помешкання Орла, що знаходиться за нашим лісом, який в свій час допоміг потрапити Лікарю Айболиту до Африки.

Розгляд карти – схеми. Який шлях допоможе відвідати всі будиночки і потрапити до гнізда Орла? Дорога позначається цифрами за орієнтирами біля помешкань хворих звірят. – Орієнтація в просторі.

- З чого почнемо? Обирається дорога, щоб потрапити до всіх відмічених помешкань.
- Які ліки зберемо для Лікаря Айболита? (діти по-черзі відбирають, пояснюючи свій вибір. Все пакується).
- Що необхідно хворим крім ліків? (вітаміни).
- Що ви пропонуєте, щоб не зіпсувались в дорозі? (висушені збори ягід)
- Які візьмемо із собою для лісових звірят?

Щоб відправитися в дорогу, треба перевірити, чи всі діти готові стати помічниками лікаря?

ВІКТОРИНА

- Як і де лікарські рослини можна використовувати?
- Коли нам радять лікарі пити чай з малини, липи?
- Що можна в подорожі використовувати, коли під рукою немає зеленки?

- Чим краще лікувати розбиті коліна?
- Зелений бинт, який називається... (подорожник)
- Чому він так називається?
- Яку ягоду називають «свербивус»? (шипшина)
- Які вона має властивості?
- Яку рослину називають деревом чотирьох справ? (береза)
- Що за ягідка, яка буває зеленою, білою, червоною і чорною? (смородина)

- Як ще її називають? (комора вітамінів).

Так, я бачу, що всі дітки готові до подорожі.

- Куди спочатку відправимося? (розгляд схеми)
- 1.Ось ми і прийшли. (з вікна виглядає білячий хвіст)
- Чия це хатка? Чий хвіст?

З являється білочка з перев'язаною щокою.

БІЛОЧКА. Гризла я горішки, заболіли зуби трішки.

- Що порадимо від зубного болю? (м'яту, ромашку)
- Хто пояснить, як приймати?

Білочка дякує. Діти прощаються.

Давайте визначимо, куди вирушимо далі. Розгляд карти. Визначається напрямом, кількість кроків.

2. З-за куща виглядають заячи вуха

- Хто тут мешкає? Чий вуха?

Виходить Зайчик із перев'язаною лапкою.

- Зайчик поранив лапку, чим ми можемо йому зарадити? (діти обробляють рану, перев'язують).

3. На третій зупинці ми потрапили до казки. А до якої, відгадайте.

Підробив він голосок, став маминім співати,

Здогадалися малята: Вовк – не наша мати. – Яка це казка?

КОЗА. Козенята похворіли, бо холодну воду пили.

- Що порадимо козенятам ? (ромашку) Діти пояснюють спосіб приготування та вживання.

4. Діти підходять до барлога.

- Чия це хатка?

Ведмедик скаржитися, що не може заснути, нервує.

- Що порадимо? (заспокійливий чай (валеріана, ромашка, кріп; травяну

подушечку з м'яти, чабрецю).

5. Під березою багато розкльованих соснових шишок

- Хто тут мешкає, чи на березі стали рости шишки? Чия це кузня?

ДЯТЕЛ. Лікував я дерева, довго дзьобав і у мене розболілась голова.

- чим можемо допомогти дятлові? (листки капусти, лопуха, нарізані шматочки цибулі, або відвари ногітків, ромашки, бояришника)

6. Будиночок з лисячим хвостиком. (кашляє, чхає)

В лисеня напевно грип,
І тому зовсім охрип.
Цілий день лише «Апчхи».
За які ото гріхи?

- Як будемо лікувати?

- Дамо чай йому із липи, і не стане в нього хрипів.

Діти пояснюють всім пацієнтам, як вживати, відміряють кількість, необхідну для відвару.

Ось ми і дійшли до гнізда Орла. Але він мешкає на дуже високій сосні і він може нас не почути.

- Як ми можемо сповістити, що ми прийшли з проханням? (пропозиції дітей) Обирається найбільш вдала пропозиція.

Орел нарешті нас почув і спустився. Дітям пропонується самим пояснити завдання птаху, так, щоб він погодився на далеку важку подорож.

Діти повертаються до дитячого садочка. І знаходять подарунок від Лікаря Айболита – Д/ГРУ «ВЕСЕЛИЙ ЗООПАРК» (зібрати на липучках окремі частинами тіла різних тваринок).

Цим всі дуже дякують дітям за вчасну допомогу.

ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ

ЛІТЕРАТУРНИЙ ДОДАТОК

По лікарські рослини

В ліс по лікарські рослини
Ми ходили так далеко.
В лісі затишно і тихо,
Не страшна була нам спека.
Ось ромашка
Й валер'янка,
Материнка –
Й толокнянка –
Всякі трави, і квітки
Ми збирали в торбинки.
Ми спочить хотіли трохи
Під одним дубком високим,
Та хіба ж усидиш – де там,
Коли скрізь, де глянеш оком, -
І ромашка
Й валер'янка,
Материнка
Й толокнянка -

В.Бичко

Всякі трави і квітки
Ми збирали залюбки.
Всі ми вивчили у школі,
Що збирать, щоб не хворіти.
Тільки Ваня все поплутав,
Невпопад усе говорить:
На ромашку – валер'янка,
Материнку – толокнянка.
Заглянули ми – ану! -
В нього повно бур яну.
В ліс по лікарські рослини
Ми ходили так далеко.
Назбирали повні торби,
Тож приймай тепер, аптеко.
І ромашку, й валер'янку,
Материнку й толокнянку.
Знову рушимо у путь,
Як рослини підростуть.

Берізка

Спраглих соком напуває,
Щедро ліки постачає,
А колись, у давній час,
В хаті морок розганяла,
Ще й долівку замітала.
Хоч ми справді невеликі,
Та цікаво знать про ліки.
Якщо так, гостріше слух,
Притаїть на хвильку дух.
Хто з вас пив березки сік?
В цьому напої – цінний лік.

В цьому напої – цінний лік.
Від півдюжини недуг
І кров вашу профільтрує,
І легені підлікує
Згладить виразки глибокі
І понизить жар високий.
А березові бруньки
Й молодесенькі листки
Вам дають настій відмінний,
У якому вітаміні.

НАРОД СКАЖЕ – ЯК ЗАВ ЯЖЕ

* Трави, що в зеленім гаї зустрічаються, лікарськими майже всі вважаються.

* Улітку квітів марно ви не рвіть, природу навколо себе бережіть.

* Найбільше багатство – здоров я.

* Хочеш лікуватися, то і в траві ліки знайдеш.

* На плохенький животик і мед не йде в ротик.

Цілющі скарби Землі

Їх відшукують люди усюди,
Ці цілющі скарби на Землі.

ромашка,

Первоцвіт і барвінок, калина,
Звіробій і любисток, і хміль,
Кропива і кульбабка, й ліщина

Виглядають на нас звідусіль.
Жовтим оком моргає

І волошка синіє в росі.
І конвалії крихітні чашки -
Пропонують нам ліки усі.

Сперечались овочі

В. Паронова

МОРКВА.

Кожний знає, що морквиця
На городі – мов цариця.
Коси довгі, кучеряві,
Та ще й платтячко яскраве.
Я смачна і вітамінна
І не гірше апельсина.
Той, хто моркву поважає,
До ста років доживає!

БУРЯК.

люди.

ЦИБУЛЯ.

На цибулю нарікають,
Що до сліз я допікаю.
Вибачте, та я не винна,
Бо я лікарська рослина.
Соком з медом почастую
І здоров я подарую.

ЧАСНИК,

Часничок я білозубий.

Ви мене не бійтесь,

Ой, розхвалилася, дивіться!
корисний.

Ти не схожа на царицю!
Я від тебе красивіший:
Червоніший і товстіший.
Український борщ чудовий
По усіх краях відомий.

диня

У борщі я головний,
Борщ без мене не смачний!
ОГІРОК.

пити.

А зелені огірки
Всі вживають залюбки.
Нас шанують не даремно:
Дух наш свіжий і приємний,
На канапці й в салаті

городі!

Ми і в будень, і на святі.
ПОМІДОР.

смугастий.

Що ж то огірок – вода.

осінній

Як немає – не біда.
Помідор – смачний, кругленький,
Має щічки червоненькі.

гарбузову,

До смаку я в кожній страві.

здоровим!

Роблять соки і приправи.
Соус, борщик і салат
Люди з радістю їдять.

УМІЙ ПОЧЕКАТИ

К. Ушинський

Жили собі брат і сестра – півник та курочка.

Побіг півник у садок та й почав клювати зеленісіньку смородину, а курочка й каже йому:

- Не їж, півнику! Почекай, поки смородина достигне.

Півник не послухався, клював та клював і наклювався отак, що насилу додому дійшов.

- Ой! – кричить півник. – Лишенько моє! Боляче мені, сестричко, боляче!

Напоїла курочка півника м'ятою, приклала гірчичника, і пройшло.

Хоч гіркий я – та

Всім мене потрібно їсти.
Хто мій зуб з їдає сміло,
Буде мати зуби білі.

ДИНЯ.

Кожний знає: жовта

На городі господиня.

Я – солодка, соковита.

Покоштуй – не схочеш

А як їстимеш саму,

Всі хвороби прожену!

ГАРБУЗ.

Не сваріться, любі, годі!

Я найстарший на

Я – великий і бокатий,

Жовтогрудий і

Я – чудовий дар

З гарним та смачним
насінням.

Хто їсть кашу

Буде сильним і

Видужав півник і пішов у поле; бігав, стрибав, зогрівся, спитнів і побіг до ручаю пити холодну воду, а курочка йому гукає:

- Не пий, братику, почекай, поки прохолонеш!

Не послухався півник, напився холодної води, і тут почала його трусити лихоманка; на силу курочка додому його довела. Побігла курочка до лікаря, прописав лікар півникові гірких ліків, і довго пролежав півник у ліжкові.

Поки хворів півник, вже зима настала. Видужав півник і бачить, що річка льодом укрилася. Схотілося півникові на ковзанах поковзатись; а курочка й каже йому:

- Ой, почекай, півнику! Дай річці зовсім замерзнути, тепер ще лід дуже тонкий, втопишся. Не послухався півник сестри: покотився по льоду; лід проломився, а півник шубовсть у воду! Тільки того півника й бачили.